

(NE)DISKRIMINĀCIJAS BIĻETENS 2026. gada aprīlis

Labklājības ministrija kampaņas “Nolaid sliekni” ietvaros 23. aprīlī rīkoja [tiešsaistes vebināru “Kā nepieļaut, ka mūsu stereotipi pārtop diskriminācijā?”](#). Vebinārā eksperti skaidroja, kā veidojas stereotipi un kā tie var ietekmēt mūsu attieksmi, lēmumus un rīcību darba vidē, pakalpojumu sniegšanā un izglītībā. Ar piemēriem no prakses par diskriminācijas situācijām Latvijā un to izpausmēm pret dažādām sabiedrības grupām dalījās Tiesībsarga biroja Diskriminācijas novēršanas un digitālo tiesību nodaļas juridiskā padomniece Emīlija Plaksins. Kopā ar LU docentu Artūru Pokšānu un SIA “Rīgas satiksme” Personāla pārvaldības daļas vadītāja vietnieci Agnesi Makejevu viņa piedalījās arī Arņa Krauzes vadītā diskusijā par stereotipu veidošanos un ietekmi.

Labklājības ministrija izstrādājusi [Darba samaksas pārredzamības likumprojektu](#), kas paredz stiprināt **vienlīdzīgas darba samaksas principa ievērošanu vīriešiem un sievietēm**, ieviešot papildu tiesību aizsardzības mehānismus. Paredzēts, ka darba devējam būs pienākums noteikt vienlīdzīgu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par tādu pašu darbu vai vienādas vērtības darbu, kā arī izveidot darba samaksas sistēmu, kas balstīta objektīvos un dzimumneitrālos kritērijos. Kā galvenie šādi kritēriji minētas prasmes, pieredze, atbildība un darba apstākļi.

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) aprīļa sākumā informēja, ka divu gadu laikā [44 darba devēji ar NVA atbalstu ir pielāgojuši 158 darba vietas saviem darbiniekiem ar invaliditāti](#). NVA piedāvā gan bezmaksas ergoterapeita pakalpojumu, gan vienreizēju dotāciju līdz 1 000 eiro darbinieka ar invaliditāti darba vietas pielāgošanai – nepieciešamo iekārtu, aprīkojuma un tehnisko palīgīdzekļu iegādei, piegādei un uzstādīšanai. Pielāgojumus veic, balstoties uz profesionālu ergoterapeita novērtējumu, lai risinājumi būtu patiesi piemēroti konkrētā cilvēka vajadzībām konkrētajā darba vidē. NVA norāda, ka **cilvēkiem ar invaliditāti darba vietas pielāgošana bieži vien ir izšķirīgs faktors**, kas ļauj strādāt droši, ērti un efektīvi. Atbalsts tiek sniegts Eiropas Sociālā fonda Plus projekta “Pasākumi iekļaujošai nodarbinātībai” ietvaros kopš 2024. gada janvāra.

Biedrība “Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem” 18. aprīlī rīkoja semināru bērnu un jauniešu ar invaliditāti ģimenēm par funkcionāliem traucējumiem un rehabilitāciju bērniem ar balsta un kustības traucējumiem, kā arī bērnu emocionālās labbūtības jautājumiem. Pasākums notika ES līdzfinansēta projekta “Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem ģimeņu sociālā atbalsta programma” ietvaros.

Sociālajiem uzņēmējiem no 1. aprīļa līdz 30. septembrim [ir iespēja pieteikties līdzfinansējumam](#) līdz 15 000 eiro apmērā darba vai pakalpojumu sniegšanas **vides fiziskās piekļūstamības uzlabošanai**. Rīgas uzņēmēju atbalsta kontaktpunkta piedāvātās programmas mērķis ir veicināt sociālās uzņēmējdarbības attīstību Rīgā, pilnveidojot darba vidi vai pakalpojumu pieejamību personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem. Sociālie uzņēmumi var saņemt līdzfinansējumu uzbrauktuvju izbūvei, durvju ailu paplašināšanai, automātiski veramu durvju uzstādīšanai, sanitāro un higiēnas telpu pielāgošanai, kā arī citiem risinājumiem, kas palīdz nodrošināt ērtāku un drošāku vidi gan darbiniekiem, gan klientiem ar invaliditāti.

Biedrība "Psiholoģiskais un juridiskais atbalsts "Dzintaru sala"" aprīlī rīkoja kārtējos **seminārus** ES līdzfinansētā projekta "Atbalsta pasākumi diskriminācijas riskam pakļautajām personām vienlīdzīgu tiesību un iespēju realizēšanai dažādās jomās" ietvaros. Semināri notika Jūrmalā, Slokā: 16. aprīlī "Kā atpazīt un novērst diskrimināciju darba vidē: tiesiskās aizsardzības ceļvedis" un 30. aprīlī "Tiesību navigators cilvēkiem ar invaliditāti diskriminācijas novēršanai".

Valmieras novada [Skaņākalna Dabas parka ieejas zonā apmeklētāju ērtībai tiek būvēts jauns apmeklētāju centrs](#), kas nodrošinās iespēju viesiem saņemt plašāku informāciju par parku un palīdzēs plānot citu tūrisma objektu apmeklējumu Valmieras novadā. Cilvēki ar kustību traucējumiem centrā varēs nokļūt pa uzbrauktuvi, tajā būs piekļūstama tualete. Arī pati Skaņākalna Dabas parka taka – tās asfaltētā daļa – ir piekļūstama cilvēkiem ratiņkrēslā. Ieeja parkā cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem ir bez maksas. Būvniecība tiek veikta Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzfinansēta projekta ietvaros.

Jelgavā, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Meža un vides zinātņu fakultātes pagrabstāvā, [izveidota pilnībā aprīkota patvertne](#), kurā nepieciešamības gadījumā var patverties līdz 220 cilvēkiem. Patvertnē ir izbūvēta arī pazemes evakuācijas eja gadījumam, ja galvenās ieejas tiktu aizbērtas vai kā citādi kļūtu nelietojamas.

Patvertne veidota piekļūstama, paredzot norobežotu vietu vecākiem ar zīdaiņiem un cilvēkiem ar invaliditāti. Ierīkotas divas klasiskas tualetu kabīnes un viena plašāka, kas piemērota cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Konferenču centrā "Fantadroms", Rīgā, 15. aprīlī notika [lasījums "Vārds vārdā: stāsti, kas paliek ārpus sistēmas" par cilvēku ar invaliditāti pieredzi augstākajā izglītībā](#). Lasījumā izmantota dokumentālā teātra forma, māksliniekiem vārds vārdā lasot pētījuma dalībnieku interviju fragmentus un saglabājot runas autentiskumu un emocionālo patiesumu.

Aktrise un runas pedagoģe Zane Daudziņa, aktieris Emīls Kivlenieks, operetes teātra aktieris un dziedātājs Nauris Indzeris, kā arī speciālās izglītības pedagogs un mūziķis Ainārs Eidons atklāja **personiskus stāstus par piekļūstamību**, šķēršļiem, motivāciju, piederību un pieredzi ceļā uz augstāko izglītību.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība turpina īstenot Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto [projektu "Daugavpils Stropu pamatskolas – attīstības centra infrastruktūras un mācību vides modernizācija"](#). Viens no projekta mērķiem ir pilnveidot mācību vidi un skolas infrastruktūru, tostarp nodrošināt vides piekļūstamību. Atjaunojot mācību telpas un gaitenļus, tiek paplašinātas durvju ailes un pielāgotas grīdu augstuma atzīmes, lai nodrošinātu vides piekļūstamību personām ar kustību traucējumiem.

25. aprīlī Rīgas cirkā notika [ambisoniskas skaņas koncerts cilvēka balsij un elektronikai "Platona BALSIS"](#) ar zīmju valodas tulkojumu. Rīgas cirka vēsturiskais kupols koncertā kļuva par ambisonisku sfēru, kurā telpiski tika izvietotas vairāk nekā 20 skandas, radot unikālu visaptverošas skaņas pieredzi. Koncertā cilvēka balss fenomenu iemiesoja jauniešu koris "Balsis", atskaņojot a capella kormūziku. Pasaules pirmatskaņojumu piedzīvoja Platona Buravicka "Étude Ambisonique n° 6".

Unikāla bija arī zīmju valodas tulku iesaiste. Četri tulki – Elza Āriņa, Zane Bondare, Ainārs Ostvalds un Egija Salaciete – atradās cirka arēnas četrās pusēs un sinhroni tulkoja kormūziku, bet instrumentālās mūzikas laikā katrs stāstīja savu stāstu, iedvesmojoties no tās.

29. aprīlī [Latvijas Neredzīgo bibliotēka organizēja klātienē un tiešsaistes tikšanos "KAFIJAS PAUZE ar Janu Egli"](#). Sarunas centrā bija nesen palielinātā drukā reproducētā Janas Egles grāmata "Diena ir izdevusies. Austrā", kuru tagad var izlasīt arī cilvēki ar lasīšanas grūtībām. Latvijas Neredzīgo bibliotēkas mērķauditorija ir ikviens cilvēks, neatkarīgi no viņa lasīšanas prasmēm un iespējām. Bibliotēkas krājumā ir grāmatas dažādos formātos – no parastajā drukā iespējam līdz grāmatām zīmju valodā.

Lai stiprinātu jauniešu ar invaliditāti līdzdalību sabiedrībā, viņu pašnoteikšanos un prasmes ikdienas situācijās, nodibinājums “Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons”” [īsteno projektu "Dzīve sabiedrībā: 10 nodarbību programma jauniešiem ar invaliditāti"](#).

Projekta mērķis ir izstrādāt un īstenot kā pilotprogrammu 10 nodarbību ciklu Rīgā jauniešiem ar invaliditāti, kas palīdzētu attīstīt prasmes ikdienas dzīvei, saziņai, atbalsta meklēšanai un savu vajadzību aizstāvībai. Projekta noslēgumā tiks sagatavots metodikas komplekts izmantošanai darbā ar jauniešiem.

8. aprīlī pasaulē atzīmēja **Starptautisko romu dienu**, kuras mērķis ir popularizēt romu kultūru un veicināt sabiedrības izpratni par šo Eiropā vislielāko mazākumtautību, kas joprojām saskaras ar diskrimināciju. [10. aprīlī Kauguru Kultūras namā noritēja pasākums, kurā varēja iepazīt romu tradīcijas un radošumu](#). Uztājās romu jauniešu radošais ansamblis “Svenko” kopā ar deju izpildītāju un pasniedzēju Irinu Lisovsku un vokālo pedagoģi Agnesi Korvstiļevu un grupas “Hameleoni” dziedātājs Ēriks Budēvics, “Radošā apvienība jauniešiem “TREPES”” vadīja radošas darbnīcas. Interesenti varēja aplūkot foto un mākslas darbu izstādi, kuras tapšanā piedalījās arī Jūrmalas romu bērni.

Savukārt [Briselē 20.–23. aprīlī norisinājās Romu nedēļa](#) ar moto veidot Eiropu, kurā romi ir aktīvi pārmaiņu veicinātāji un līdzvērtīgi dalībnieki politiskajā, sociālajā un ekonomiskajā dzīvē. Virkne uz dialogu un romu iekļaušanu vērstu pasākumu notika Eiropas Parlamentā: romu jauniešu un Eiropas Parlamenta deputātu pusdienu dialogs, konference “Atgūstam mūsu pagātņi, atjaunojam mūsu nākotni: pārejas tiesiskums un cīņa pret antičigānismu Eiropā”, Romu sieviešu nākotnes forums u. c.

Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā “Latvija.gov.lv” ieviests jauns Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas [e-pakalpojums “Invaliditātes statusa piešķiršana”](#), kas apvieno vairākus līdzšinējos pakalpojumus vienotā risinājumā.

Lai nodrošinātu, ka jaunais e-pakalpojums ir pieejams ikvienam iedzīvotājam, tostarp tiem, kuriem ir nepietiekamas digitālās prasmes vai piekļuve digitālajai videi, valsts un pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros (VPVKAC) tiek sniegts konsultatīvs un tehnisks atbalsts. Ar VPVKAC atrašanās vietām var iepazīties [Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas tīmekļvietnē](#).

14. aprīlī Briselē notika Eiropas Parlamenta un Eiropas Kinoakadēmijas sadarbībā ar Eiropas Komisiju un *Europa Cinemas* tīklu rīkotā [LUX skatītāju balvas pasniegšanas ceremonija](#). ES pilsoņu un Eiropas Parlamenta deputātu kopīgā vērtējumā **spāņu režisores Evas Libertadas filma “Deaf” (“Nedzirdīgā” vai “Nedzirdīgie”)** ir ieguvusi **2026. gada LUX skatītāju balvu**. Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietniece Sabīne Verheijena (Sabine Verheyen): “Režisore Eva Libertada sniedz neaizmirstamu ieskatu nedzirdīgas sievietes, kura kļūst par māti pasaulē, kas nav viņai pielāgota, dzīvē. Filmas centrā ir izcils nedzirdīgās aktrises Miriamas Garlo sniegums, un tā mudina mūs klausīties citādi un veidot Eiropu, kurā neviens netiek atstāts neuzklausīts.” LUX skatītāju balva palīdz popularizēt un izplatīt augstas mākslinieciskās kvalitātes Eiropas filmas, kas atspoguļo kultūras daudzveidību. Žūrija atlasa filmas, kas skar tādas tēmas kā bērnu aizsardzība, sociālekonomiskā atstumtība, invaliditāte, vecāku audzināšana, demokrātija, taisnīgums, dzimumidentitāte, ģimenes struktūras un kultūras mantojums.

Eiropas Komisija (EK) 21. aprīlī paziņoja [piektās Eiropas iekļaušanas un dažādības galvaspilsētas balvas ieguvējus](#). Ar balvu tiek godinātas ES pilsētas un reģioni, kas rāda piemēru iekļaujošas politikas un daudzveidības veicināšanā. Šogad uzvarētājas ir pilsētas un pašvaldības no Beļģijas, Ungārijas, Itālijas, Nīderlandes un Spānijas.

Zelta balvu starp **pašvaldībām, kurās ir vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju**, saņēma **Jožefvāroša (Józsefváros), Budapeštas 8. rajons, Ungārija**, par tās apņemšanos veicināt iekļaušanu ar iniciatīvām, kas aptver iekļaujošu nodarbinātību, rīcību LGBTIQ+ līdztiesības jomā, romu kopienu integrāciju un iniciatīvas pret dzimumbalstītu vardarbību.

Zelta balva starp **pašvaldībām, kurās ir mazāk nekā 50 000 iedzīvotāju**, tika piešķirta **Erreterijai (Erretería) Spānijā** par tās stingro apņemšanos veicināt kultūras daudzveidību, kā arī iniciatīvām, kas vērstas uz migrantiem, LGBTIQ+ kopienu, sievietēm, personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Erreterija saņēma arī zelta balvu **par visiem pieejama iekļaujoša darba tirgus veidošanu**. Vairāk par balvu saņēmušo pilsētu veikumu var uzzināt [šajā EK ziņā](#).

Eiropas Komisija maijā atkal organizē **ES dažādības mēnesi** ar mērķi vairot izpratni par daudzveidības un iekļaušanas nozīmi darbavietā un sabiedrībā. 2026. gada ES Dažādības mēneša uzmanības centrā būs iekļaujoša darba tirgus veidošana. Uzņēmumi un organizācijas aicināti piedalīties un iedvesmot citus, ievievojot gan savas iekšējās, gan ārējās iniciatīvas [ES dažādības pasākumu kartē!](#)